

sygn. akt Cz 47/20

sygn. akt XII 1 Co 2290/19

POSTANOWIENIE

Dnia 01 lipca 2020 r.

Sąd Rejonowy Gdańsk – Południe w Gdańsku Wydział XII Cywilny Sekcja do Spraw Egzekucyjnych w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Joanna Krata

SSR Magdalena Hyla

SSR Magdalena Łopuchow

po rozpoznaniu w dniu 01 lipca 2020 r. w Gdańsku

na posiedzeniu niejawnym

w sprawie egzekucyjnej z wniosku wierzyciela P. (...)z siedzibą we W.

przeciwko dłużnikowi B. Z.

z wniosku wierzyciela o obniżenie opłaty egzekucyjnej

w przedmiocie zażalenia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym G. (...) P. M. na punkt I i punkt III postanowienia Sądu Rejonowego G. (...) z dnia 20 lutego 2020 r.

postanawia:

1. odrzucić zażalenie na punkt III postanowienia z dnia 20 lutego 2020 r.;
2. oddalić zażalenie w pozostałym zakresie.

SSR Magdalena Hyla SSR Joanna Krata SSR Magdalena Łopuchow

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 20 lutego 2020 r. Sąd Rejonowy G. (...)w trybie art. 759 § 2 k.p.c. uchylił punkty 2 i 3 postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie RejonowymG. (...) P. M. z dnia 7 października 2019 r. w sprawie Km(...)(pkt I sentencji), umorzył postępowanie wywołane wnioskiem wierzyciela o obniżenie opłaty egzekucyjnej (pkt II sentencji) oraz na podstawie art. 166 ust. 4 ustawy z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych wytknął komornikowi w sprawie Km (...) rażąco obrazę przepisów (pkt III sentencji).

Sąd pierwszej instancji uznał, że jest rażącym naruszeniem przepisów, obciążenie kosztami postępowania egzekucyjnego strony, która w chwili wydania orzeczenia nie posiadała już zdolności sądowej. Sąd pierwszej instancji wskazał, że Komornik w swoich wyjaśnieniach pominął całkowicie kwestię rozstrzygnięcia o pobranej od wierzyciela opłacie egzekucyjnej w wysokości 764,60 złotych, co której w pkt 3 postanowienia Komornik orzekł o obowiązku zwrotu przez nieżyjącego dłużnika B. Z. na rzecz P. (...). Komornik przyznał wierzycielowi prawo dochodzenia od dłużnika kwoty 782,73 złote.

Sąd pierwszej instancji wskazał również, iż przepis art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego

2018 r. o kosztach komorniczych nie daje Komornikowi prawa obciążenia dłużnika opłatą egzekucyjną. Dopiero w przypadku wykazania, iż przyczyna umorzenia postępowania egzekucyjnego wiąże się ze spełnieniem świadczenia przez dłużnika w terminie miesiąca od dnia doręczenia dłużnikowi zawiadomienia o wszczęciu egzekucji albo z zawarciem w tym terminie porozumienia między wierzycielem a dłużnikiem dotyczącego sposobu lub terminu spełnienia świadczenia, opłata ta obciąża dłużnika. Podobnie niedopuszczalne jest przyznanie wierzycielowi od dłużnika kosztów zastępstwa adwokackiego w postępowaniu egzekucyjnym – dłużnik, gdyby żył, miałby możliwość zakwestionowania samej zasady, przyjętej przez Komornika i ustalonej w postanowieniu stawki wynagrodzenia za czynności adwokackie. Takie orzeczenie, w którym Komornik rozstrzyga o kosztach między stronami w sytuacji zgonu jednej z nich, jest niedopuszczalne.

W związku z powyższym Sąd w trybie art. 759 § 2 k.p.c. w zw. z art. 770 k.p.c. w zw. z art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych w zw. z art. 64 § 1 k.p.c., z urzędu uchylił pkt 2 i 3 postanowienia z dnia 7 października 2019 r.

Odpis powyższego postanowienia wraz z uzasadnieniem został doręczony Komornikowi w dniu 28 lutego 2020 r. (k. 27 akt Co).

Pismem z dnia 5 marca 2020 r. Komornik złożył zażalenie na punkt I oraz III postanowienia z dnia 20 lutego 2020 r. Komornik domagał się zmiany punktu I zaskarżonego postanowienia poprzez zarządzenie w trybie art. 759§ 2 k.p.c. zmiany postanowienia Komornika z dnia 7 października 2019 r. przez uchylenie w punkcie 3 stwierdzenia „orzec o obowiązku zwrotu przez dłużnika B. Z. na rzecz wierzyciela P. (...) kwoty 782,73 zł” oraz domagał się uchylenia punktu III postanowienia z dnia 20 lutego 2020 r.

Komornik zarzucił Sądowi naruszenie art. 759 § 2 k.p.c. poprzez jego nieprawidłowe zastosowanie w sytuacji, w której powołany przepis nie może być podstawą do uchylenia prawidłowo ustalonych kosztów egzekucyjnych. Skarżący powołał się na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2016 r. (sygn. akt III CZP 63/16) w której Sąd Najwyższy stwierdził, że art. 759 § 2 k.p.c. nie stanowi podstawy do obniżenia przez sąd z urzędu prawidłowo ustalonych opłat egzekucyjnych. Komornik wskazał, że kwestia prawidłowości ustalenia opłat egzekucyjnych w sprawie Km (...) nie budziła wątpliwości Sądu. Komornik prawidłowo ustalił koszty postępowania egzekucyjnego, na które składały się wydatki gotówkowe oraz opłaty egzekucyjne. Komornik podkreślił, że nie obciążył zmarłego dłużnika kosztami egzekucyjnymi, które miałyby być od niego dalej egzekwowane. Dłużnik został obciążony tylko należnościami, które już wcześniej od niego wyegzekwowano. Komornik uznał swoje rozstrzygnięcie w przedmiocie orzeczenia o obowiązku zwrotu przez dłużnika na rzecz wierzyciela kwoty 782,73 złotych za oczywistą omyłkę pisarską.

Zdaniem Komornika Sąd błędnie wnioskował, że obciążenie dłużnika kosztami, które zostały już wyegzekwowane, ma charakter konstytutywny, bowiem nakłada na stronę obowiązek nowego świadczenia. Natomiast przyznawanie wierzycielowi wyegzekwowanych już wcześniej dla niego kosztów zastępstwa adwokackiego ma również w pełni charakter deklaratoryjny. Argument podniesiony przez Sąd, że dłużnik gdyby żył, miałby możliwość zakwestionowania zasady przyjętej przez Komornika, w ocenie skarżącego jest chybiony, ponieważ zasada ta wynika z art. 770 k.p.c. Natomiast sam fakt, że dłużnik mógłby wnieść środek odwoławczy nie jest przeszkodą do wydania postanowień kończących w sprawie i ustalających koszty postępowania – w przeciwnym wypadku należałoby bowiem w ogóle zaprzestać wydawania postanowień o kosztach pobranych w sprawie i kto był za nie odpowiedzialny z uwagi na to, że dłużnik nie może ich już zaskarżyć.

Komornik zarzucił Sądowi naruszenie art. 166 ust. 4 ustawy o komornikach sądowych poprzez błędne przyjęcie, że oczywista omyłka pisarska w postanowieniu stanowi rażące naruszenie przepisów w sytuacji prawidłowego rozstrzygnięcia o ściągniętych kosztach postępowania i poprzez pominięcie wezwania Komornika do złożenia wyjaśnień w zakresie, w jakim sąd wytyka komornikowi uchybienie przepisów prawa.

Sąd zważył, co następuje:

Zażalenie Komornika na punkt III postanowienia Sądu z dnia 20 lutego 2020 r. podlegało odrzuceniu jako niedopuszczalne.

Zgodnie z art. 166 ust. 4 ustawy o komornikach sądowych sąd, rozpoznając sprawę w ramach nadzoru judykacyjnego, w przypadku stwierdzenia rażącej obrazy przepisów, niezależnie od innych uprawnień, wytyka uchybienie komornikowi. W przypadku gdy uchybienie wytknął sąd rejonowy, a sprawa, w której wytknięto uchybienie, była przedmiotem postępowania odwoławczego, sąd okręgowy może z urzędu zmienić treść wytknięcia lub je uchylić.

Z powyższego wynika, że sądem właściwym do wydania postanowienia o wytknięciu uchybienia komornikowi jest sąd rejonowy rozpoznający sprawę w ramach nadzoru judykacyjnego. Natomiast sąd okręgowy wyposażony został w uprawnienie do zmiany lub uchylenia wytyku orzeczonego przez sąd rejonowy. Postanowienia w tym przedmiocie sąd odwoławczy może jednak wydać tylko przy okazji rozpoznawania zażalenia wniesionego w sprawie, w której sąd rejonowy wytknął uchybienie. Prowadzi to do wniosku, że sąd okręgowy nie może samodzielnie orzec w przedmiocie wytknięcia uchybienia komornikowi, jeśli o wytyku nie orzekł wcześniej sąd rejonowy, a na samo orzeczenie w przedmiocie wytknięcia komornikowi uchybienia zażalenie nie przysługuje.

Art. 7674§1 k.p.c. stanowi, że zażalenie na postanowienie sądu w postępowaniu egzekucyjnym przysługuje w wypadkach wskazanych w ustawie. Możliwości zaskarżenia orzeczenia sądu w przedmiocie wytyku nie przewidują przepisy powołanej ustawy o komornikach sądowych, jak i przepisy k.p.c.

Na marginesie zauważyć należy, iż od dnia 7 listopada 2019 r. na mocy art. 767⁴ § 1¹ k.p.c. dodanego ustawą nowelizującą z 4 lipca 2019 r., zażalenia w postępowaniu egzekucyjnym rozpoznaje sąd, który wydał zaskarżone postanowienie, w składzie trzech sędziów. W konsekwencji, zażalenia wniesione w postępowaniu egzekucyjnym po dniu 6 listopada 2019 r. nie mogą być przedmiotem rozpoznania przez sąd okręgowy. Ustawodawca nie przyznał sądowi rejonowemu rozpoznającemu zażalenie na postanowienie wydane w sprawie, w której wytknięto komornikowi uchybienie uprawnienia do zmiany lub uchylenia wytyku.

Zgodnie z art. 373 § 1 k.p.c. w zw. z art. 361 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. sąd drugiej instancji odrzuca zażalenie spóźnione, nieopłacone lub z innych przyczyn niedopuszczalne, jak również zażalenie, którego braków strona nie usunęła w wyznaczonym terminie.

Ponieważ zażalenie Komornika na punkt 3 postanowienia z dnia 20 lutego 2020 r. było niedopuszczalne, na podstawie art. 373 § 1 k.p.c. w zw. z art. 361 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. orzeczono jak w punkcie 1 sentencji postanowienia.

Zażalenie Komornika w pozostałym zakresie nie zasługiwało na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności odnosząc się do zarzutu Komornika o niewłaściwym zastosowaniu przez Sąd pierwszej instancji art. 759 § 2 k.p.c. wyjaśnić należy, że sąd dostrzegając uchybienia po stronie komornika zobowiązany jest do wydania z urzędu komornikowi zarządzeń zmierzających do zapewnienia należytego wykonania egzekucji oraz usunięcia spostrzeżonych uchybień. Sąd podziela zdanie Sądu pierwszej instancji, że uchybienia dostrzeżone w punkcie 2 i 3 postanowienia z dnia 7 października 2019 r. (obciążenie kosztami zmarłego dłużnika, nieprawidłowe zastosowanie art. 29 ust. 1 ustawy o kosztach komorniczych) uzasadniały uchylenie postanowienia Komornika w powyższym zakresie.

Nie można podzielić poglądu Komornika, jakoby sąd pierwszej instancji stwierdził, że kwestia prawidłowości ustalenia opłat egzekucyjnych w sprawie Km (...) nie budziła jego wątpliwości. Sąd pierwszej instancji, badając kompleksowo orzeczenie Komornika o kosztach postępowania egzekucyjnego Km (...) zawarte w postanowieniu Komornika z dnia 20 lutego 2020 r. uznał, iż rozstrzygnięcie Komornika było nie tylko nieprawidłowe, ale i niedopuszczalne, stanowiące rażące naruszenie prawa.

Sąd pierwszej instancji trafnie zauważył, że Komornik w punkcie 3 postanowienia z dnia 20 lutego 2020 r. przyznał wierzycielowi prawo do dochodzenia od dłużnika kwoty 782,73 złotych, co Komornik pominął w swoich

wyjaśnieniach. Opisane rozstrzygnięcie już tylko z tego powodu nie mogło zostać uznane za orzeczenie deklaratoryjne, gdyż kwota 782,73 złotych nie została wyegzekwowana od dłużnika w toku postępowania egzekucyjnego. Nie jest zatem prawdą twierdzenie Komornika, że dłużnik został obciążony tylko należnościami, które już wcześniej od niego wyegzekwowano.

Wyjaśnić również należy, iż każdorazowo, gdy Komornik rozstrzyga, która ze stron postępowania egzekucyjnego ponosić będzie określone koszty, w istocie wydaje postanowienie o charakterze konstytutywnym. Czym innym jest bowiem stwierdzenie pewnego stanu faktycznego, że strona poniosła już pewne koszty w postępowaniu egzekucyjnym (np. jak miało to miejsce w sprawie Km (...) w przypadku kwot wyegzekwowanych od dłużnika za jego życia) – które bez wątpienia charakteryzować się będzie deklaratywnością, a rozstrzygnięciem skutkującym na przyszłość, że pewne ustalone w przedmiotowym postanowieniu koszty obciążać mają stronę.

Komornik uznał swoje rozstrzygnięcie w przedmiocie orzeczenia o obowiązku zwrotu przez dłużnika na rzecz wierzyciela kwoty 782,73 złotych za oczywistą omyłkę pisarską. Z analizy treści punktu 3 postanowienia Komornika z dnia 20 lutego 2020 r. nie wynika, by Komornik popełnił oczywistą omyłkę pisarską – przeciwnie, Komornik w sposób szczegółowy i opisowy, lecz nieprawidłowy dokonał orzeczenia o obciążeniu stron postępowania ustalonymi kosztami egzekucyjnymi. Sąd pierwszej instancji dokonywał kontroli wydanego przez Komornika postanowienia, a postanowienie to zawierało orzeczenie w przedmiocie obowiązku zwrotu przez dłużnika ustalonej kwoty.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd, na podstawie powołanych przepisów prawa, orzekł jak w sentencji.

SSR Magdalena Hyla SSR Joanna Krata SSR Magdalena Łopuchow